

Bogu hvala, djecu nisam planirao

Kad ni najbolje plaćeni ljudi na svijetu poput Richarda Fulda iz Lehman Brothersa ne vide krizu koja će ih pregaziti s udaljenosti od tri metra, zašto baš bijedni ja moram sve planirati

"A to ste planirali?", znaju me ljudi pitati dok nosim bezazleno djetesce u rukama. "Da, idiote", mislim si ja, "sve sam u životu savršeno isplanirao pa tako i djecu." Najprije sam još početkom osamdesetih točno predvidio da će do konca tog desetljeća propasti komunizam, iako se to nije usudila proreći ni najveća ptica zlosutnica Zbigniew Brzezinski; onda sam pouzdano znao da će izbiti rat, zatim da će me mobilizirati (i to dvaput), a na kraju sam i predvidio da ću u cijelom tom vrtlogu promijeniti zvanje i početi studirati ispočetka; u niz mojih iznimnih predviđanja ide i to da sam predvidio da ću svoju buduću ženu upoznati na putu u Španjolsku na koji sam otišao pukim slučajem; odmalena sam znao da će me iz jednih novina izbaciti, a da će druge biti financijski totalno neuspješne pa ću se zaposliti u Nacionalu; kruna mojih uspješnih predviđanja je iznenadna selidba i dizanje stambenog kredita uoči krize (koju sam također predvidio) .

Mislite da je Richard Fuld, kad se zaposlio na čelu Lehman Brothersa za plaću od 300 milijuna dolara, rekao dioničarima da 600 milijardi vrijednu banku planira odvesti u bankrot? Nije, a ipak je to učinio. Pa kad ni najbolje plaćeni ljudi na svijetu, s vojskama harvardskih diplomanata koji ne rade ništa drugo nego planiraju, ne vide vlak koji će ih pregaziti s udaljenosti od tri metra, zašto baš bijedni ja moram sve planirati. Reći ću vam: zato što je riječ o djeci. Pročitajte, molim vas, [Deklaraciju o seksualnim pravima](#), proglašenu u Hong Kongu na svjetskom seksološkom kongresu 1999.

Među jedanaest prava - od onog na slobodu i užitak, preko slobode udruživanje i ponašanja, do slobode orijentacije - riječ odgovornost spominje se samo jednom, pogađate, u vezi s djecom. Logično: ako jedno dijete sprečavate da obuče poderanu majicu za školu, drugom mažete nutelu u palačinku, trećem režete slomljeni nokat, a četvrtom opipavate fontanelu jer vam se čini da je dehidriralo, onda čovjek stvarno ne stigne niti preispitati svoju seksualnu orijentaciju, a kamoli se s drugima slobodno udruživati pa da mu ponašanje lišeno odgovornosti priskrbi alternativni užitak. Planiranje djece - odnosno njihova restrikcija - tako je preduvjet seksualnih sloboda; djeca nisu posljedica seksa, nego njihova smetnja.

Programiranje donatora prije rođenja

Ali ima još nešto oko planiranja djece. Toj opsesiji nisu podlijegali samo vladari koji su se, poput Henrika VIII. i Napoleona, razvodili od supruga jer im nisu proizvele planiranog sina. Djecu s računicom donose mnogi na svijet, a kalkulacije su razne: netko želi ostaviti u nasljedstvo katedru, atelje ili ulogu Hamleta, netko obrt, kuću i grunt, a netko jednostavno želi imati pod stare dane nekoga tko će ga posluživati u bolesti i zabavljati ako nema ništa zanimljivoga na televiziji. Dvadeseto stoljeće je omogućilo roditeljima i da rađaju djecu koja će njihovim bolesnim mališanima biti donatori bubrega ili koštane srži, a dvadeset prvo je omogućilo da se takvi donatori još prije rođenja programiraju.

Prvi su to napravili u Chicagu: među nekoliko embrija oplodjenih in vitro znanstvenici su izabrali da se rodi jedan s genski dovoljno kompatibilnim matičnim stanicama kako bi se spasio život njegova četverogodišnjeg brata Charlieja. Ima i u Španjolskoj takav slučaj. Da bi se malom Andresu, oboljelom od beta-talasemije, hemoglobin doveo u normalu, njegovi su roditelji odnijeli nekoliko embrija na pregled i rodili onog koji je najviše obećavao za presađivanje koštane srži.

Genetski inženjering samo je znanstveni oblik životnog inženjeringa, a kloniranje je samo ekstremni slučaj narcisoidnosti od koje su oboljeli svi planeri djece. Planer je tako zaljubljen u sebe i svoje planove da ne shvaća koliko kobno sve to može biti i kako se osjećaju djeca uhvaćena u zamku roditeljskih planova koje ne mogu ili ne žele ispuniti (u sjetnom obliku o tome je "Praznik u Rimu", a u tragičnom "Društvo mrtvih pjesnika"). Zato, kad me sljedeći put pitate jesam li planirao djecu, reći ću vam: "Bogu hvala, ne".